

EDUSKUNNAN VASTAUS 142/2010 vp

Hallituksen esitys teollismallien kansainvälistä rekisteröintiä koskevaan Haagin sopimukseen liittyvän Geneven asiakirjan hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä laiksi mallioikeuslain muuttamisesta

Asia

Hallitus on vuoden 2008 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä teollismallien kansainvälistä rekisteröintiä koskevaan Haagin sopimukseen liittyvän Geneven asiakirjan hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä laiksi mallioikeuslain muuttamisesta (HE 225/2008 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 18/2010 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on

hyväksynyt hallituksen esityksessä tarkoitetun asiakirjan ja siihen liittyvät täytäntöönpanomääräykset siltä osin kuin ne kuuluvat Suomen toimivaltaan ja

hyväksynyt annettavaksi hallituksen esityksessä tarkoitetut selitykset.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

teollismallien kansainvälistä rekisteröintiä koskevaan Haagin sopimuksen Geneven asiakirjan ja sen täytäntöönpanomääräysten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Teollismallien kansainvälistä rekisteröintiä koskevaan Haagin sopimukseen liittyvän Genevessä 2 päivänä heinäkuuta 1999 tehdyn

Geneven asiakirjan ja sen täytäntöönpanomääräysten lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Laki

mallioikeuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan mallioikeuslain (221/1971) 23 §,
muutetaan 10 §:n 2 ja 3 momentti, 12, 15 ja 18 §, 18 a §:n 1 momentti, 19 ja 20 §, 21 §:n 1 momentti, 31 a §:n 1 momentti, 45 §, 47 §:n 1 momentti ja 48 §,
sellaisina kuin niistä ovat 10 §:n 2 ja 3 momentti, 18 a §:n 1 momentti, 20 § ja 31 a §:n 1 momentti laissa 596/2002, 18 ja 45 § osaksi laissa 596/2002 sekä 47 §:n 1 momentti laissa 1215/2002, sekä
lisätään lakiin uusi 8 a—8 c, 22 a, 23 a—23 c § ja uusi 8 a luku seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

8 a §

Rekisteriviranomainen voi välipäätöksellä kehottaa hakijaa näyttämään toteen 8 §:ssä tarkoitetun etuoikeuden. Etuoikeuden saavuttamiseksi hakijan tulee tällöin määräajassa toimittaa rekisteriviranomaiselle etuoikeuden perustana olevan hakemuksen vastaanottaneen viranomaisen antama todistus hakemuksen tekemispäivästä ja hakijan nimestä sekä viimeksi mainitun viranomaisen oikeaksi todistama jäljennös hakemuskirjasta ja siihen liitetystä mallia esittävistä kuva-aineistosta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua määräaikaa ei saa määrätä päättymään ennen kuin kolme kuukautta on kulunut Suomessa tehdyn hakemuksen tekemispäivästä.

Etuoikeutta ei saavuteta, jollei rekisteriviranomaisen 1 momentin mukaan antamaa välipäätöstä noudateta.

8 b §

Etuoikeus voi perustua ainoastaan ensimmäiseen hakemukseen, jossa malli on esitetty.

Mikäli ensimmäisen hakemuksen tekijä tai hänen oikeudenomistajansa on samalle viranomaiselle myöhemmin tehnyt samaa mallia tarkoittavan hakemuksen, voidaan myöhempi hakemus esittää etuoikeuden perustaksi edellytyksellä, että sitä tehtäessä aikaisempi hakemus on peruutettu, jätetty sillensä tai hylätty asiakirjojen tulematta julkisiksi eikä hakemuksesta ollut jäänyt voimaan mitään oikeutta eikä se ollut etuoikeuden perustana. Jos etuoikeus on saavutettu myöhemmän hakemuksen perusteella, ei aikaisempaan hakemukseen enää voida vedota etuoikeuden perustana.

8 c §

Haettaessa 11 §:ssä tarkoitettua yhteisrekisteröintiä voidaan etuoikeus saavuttaa koskemaan yhtä tai useampia malleja.

Tällaisessa hakemuksessa voidaan etuoikeutta pyytää useiden, myös eri maissa tehtyjen hakemusten perusteella.

2 luku

Rekisteröintihakemus ja sen käsittely

10 §

Hakemuksessa on ilmoitettava mallin luoja. Jos rekisteröintiä hakee muu kuin mallin luoja, hakijan on hakemuksessa vahvistettava, että mallioikeus on siirtynyt hänelle. Lisäksi hakemuksessa on ilmoitettava tuote tai tuotteet, joita hakemus koskee.

Hakemukseen on liitettävä mallin esittävä kuva-aineisto. Jos hakija antaa lisäksi mallikappaleen ennen kuin rekisteröinnistä 18 §:n mukaisesti kuulutetaan, tämän on katsottava esittävän mallin.

12 §

Hakijalla, jolla ei ole kotipaikkaa Suomessa, tulee olla Euroopan talousalueella asuva asiamies, joka on oikeutettu edustamaan häntä hakemusta koskevissa asioissa.

15 §

Jos hakijan antaman lausuman jälkeen vielä on olemassa este hakemuksen hyväksymiselle ja hakijalla on ollut tilaisuus antaa lausumansa esteestä, hakemus on hylättävä siltä osin kuin on olemassa este sen hyväksymiselle, jollei ole aihetta antaa hakijalle uutta välipäätöstä.

18 §

Jos hakemusasiakirjat ovat säännösten mukaiset eikä estettä hakemuksen hyväksymiselle ole, rekisteriviranomaisen on rekisteröitävä malli ja rekisteröinnistä on kuulutettava.

Hakijan pyynnöstä voidaan mallin rekisteröintiä ja sen kuuluttamista kuitenkin lykätä enintään kuusi kuukautta siitä päivästä, jona rekisteröintihakemus tehtiin, tai josta etuoikeutta 8 §:n mukaan on pyydetty. Lykkäyspyyntö on esitettävä rekisteröintihakemuksessa.

18 a §

Väite on tehtävä rekisteriviranomaiselle kirjallisesti kahden kuukauden kuluessa siitä, kun

rekisteröinnistä on kuulutettu Mallioikeuslehdessä.

19 §

Rekisteröintihakemusasiakirjat ovat julkisia, jollei niitä hakijan tekemän 18 §:ssä tarkoitetun lykkäämistä koskevan pyynnön johdosta ole pidettävä salaisina.

Jos lykkäämistä on pyydetty, tulevat hakemusasiakirjat julkisiksi pyydetyn määräajan päätyttyä, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluttua rekisteröinnin hakemispäivästä tai siitä päivästä, josta etuoikeutta 8 §:n mukaan on pyydetty. Jos viranomainen tänä aikana on päättänyt jättää hakemuksen sillensä tai sen hylätä, asiakirjat tulevat julkisiksi vain siinä tapauksessa, että hakija pyytää hakemuksen uudelleen käsiteltäväksi tai hakee muutosta.

20 §

Kun 18 a §:n 1 momentissa säädetty väitteen-teko-aika on päättynyt, mallin rekisteröintiä vastaan tehdyt väitteet on otettava käsittelyyn. Käsittelyssä on noudatettava 14—17 §:n säännöksiä soveltuvin osin. Jos väitteentekijä peruuttaa väitteen, asia voidaan kuitenkin tutkia, jos siihen on erityistä syytä.

Jos asiassa on tehty väite, se on annettava rekisteröinnin haltijalle tiedoksi. Jollei väite ole ilmeisesti perusteeton, on haltijalle lisäksi varattava tilaisuus lausuman antamiseen.

Väitteen käsittelyn jälkeen rekisteriviranomainen kumoaa rekisteröinnin siltä osin kuin on olemassa este rekisteröinnille. Kun päätös rekisteröinnin kumoamisesta on saanut lainvoiman, päätöksestä on kuulutettava.

Rekisteriviranomainen hylkää väitteen, jos rekisteröinnille ei ole estettä.

21 §

Mallin rekisteröintihakemusta koskevaan rekisteriviranomaisen lopulliseen päätökseen hakija saa hakea muutosta, jos päätös on hänelle vastainen. Rekisteriviranomaisen rekisteröintiä vastaan tehdyn väitteen johdosta tekemään lopulliseen päätökseen saa hakea muutosta se,

jolle päätös on vastainen. Jos väitteentekijä peruuttaa muutoshakemuksensa, asia voidaan kuitenkin tutkia, mikäli siihen on erityistä syytä.

— — — — —

22 a §

Jos rekisteriviranomainen saa 44 a §:ssä tarkoitetulta kansainväliseltä toimistolta ilmoituksen kansainvälisestä rekisteröinnistä, jonka suojan alkamispäivä on aikaisempi kuin samaa mallia koskevan suomalaista mallirekisteröintiä koskevan suojan alkamispäivä ja kansainvälisen rekisteröinnin tarkoittamat mallit ovat osittain tai kokonaan samat kuin suomalaisen mallirekisteröinnin, rekisteriviranomaisen tulee poistaa päätöksensä suomalaisesta rekisteröinnistä ja ratkaista asia uudelleen.

23 a §

Mallille annetaan rekisterinumero, kun rekisteriviranomainen ottaa sen mallirekisteriin. Yhteisrekisteröinnissä annetaan kaikille rekisteröitäville malleille sama rekisterinumero. Mallioikeuden haltijalle on annettava todistus rekisteröinnistä.

Rekisterin tulee sisältää:

- 1) rekisteröintihakemuksen hakemusnumero ja mallin rekisterinumero;
- 2) mallioikeuden haltijan nimi, kotipaikka ja osoite sekä, jos mallioikeuden haltijaa edustaa asiamies, tämän nimi, kotipaikka ja osoite;
- 3) mallin luoja nimi ja osoite;
- 4) ilmoitus niistä tuotteista, joita varten malli on rekisteröity, ja niistä luokista, joihin malli on luokiteltu;
- 5) ilmoitus päivästä:
 - a) jona mallin rekisteröintihakemus on 10 a §:n mukaan katsottava tehdyksi;
 - b) jona hakemusasiakirjat ovat tulleet julkiksi;
 - c) jona malli on merkitty rekisteriin;
 - d) jona rekisteröinnistä on kuulutettu;
- 6) ilmoitus pyydetystä etuoikeudesta ja siitä, missä etuoikeuden perustava hakemus on tehty, sen tekemispäivästä sekä hakemusnumerosta;
- 7) kuva-aineisto mallista;

8) ilmoitus, onko mallikappale annettu;

9) ilmoitus, onko mallia muutettu 25 a §:n nojalla;

10) ilmoitus mallin osittaisesta kumoamisesta 31 §:n nojalla.

23 b §

Merkinnän, jota tarkoitetaan 27 §:ssä, tulee sisältää oikeuden haltijan nimi, kotipaikka ja osoite sekä mallioikeuden ja käyttöluvan luovutuksen tai siirtymisen tai panttauksen päivämäärä. Käyttöluvan osalta on pyynnöstä merkittävä, onko mallioikeuden haltijan oikeutta myöntää muita käyttölupia rajoitettu.

Jollei kysymystä merkinnän tekemisestä välittömästi voida ratkaista, on rekisteriin kuitenkin merkittävä, että merkintää on pyydetty.

Edellä 1 momentin säännöksiä on vastaavasti sovellettava pakkoluvan ja 32 §:n 2 momentissa tarkoitetun oikeuden merkitsemiseen.

Milloin mallioikeus on ulosmitattu, tehdään siitä ilmoituksen perusteella merkintä mallirekisteriin.

Rekisteriin merkitään myös ilmoitus asiasta koskevasta muutoksesta.

23 c §

Jos mallioikeuden haltija ilmoittaa 33 §:n 1 momentin mukaan luopuvansa mallioikeudestaan ja jos tätä mallioikeutta koskeva käyttölupa on merkitty rekisteriin, on käyttöluvan haltijalle ilmoitettava siitä ja varattava hänelle kohtuullinen aika oikeutensa valvomiseksi asiassa ennen kuin malli poistetaan rekisteristä.

31 a §

Kanne on 31 §:n 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa pantava vireille vuoden kuluessa siitä, kun kantaja on saanut tiedon rekisteröinnistä ja muista kanteen perusteena olevista seikoista.

— — — — —

8 a luku

Mallin kansainvälinen rekisteröinti

44 a §

Mallin kansainvälisellä rekisteröinnillä tarkoitetaan Maailman henkisen omaisuuden järjestön kansainvälisen toimiston, jäljempänä *kansainvälinen toimisto*, suorittamaa mallin rekisteröintiä, joka on toimitettu teollismallien kansainvälistä rekisteröintiä koskevaan Haagin sopimukseen liittyvän 2 päivänä heinäkuuta 1999 tehdyn Geneven asiakirjan mukaisesti.

Patentti- ja rekisterihallitus huolehtii Suomessa rekisteriviranomaisena kansainvälistä rekisteröintiä koskevista tehtävistä ja pitää luetteloa Suomessa voimassa olevista kansainvälisistä rekisteröinneistä.

44 b §

Suomen kansalainen tai se, jolla on Suomessa kotipaikka, asuinpaikka tai todellinen ja käytössä oleva teollinen tai kaupallinen liike, voi tehdä hakemuksen kansainvälisestä rekisteröinnistä kansainväliseen toimistoon tai rekisteriviranomaiselle.

Rekisteriviranomaiselle tehty hakemus on lähetettävä viipymättä kansainväliseen toimistoon. Hakemusta jätettäessä hakijan on suoritettava rekisteriviranomaiselle toimittamismaksu.

44 c §

Kansainvälinen rekisteröintihakemus on tehtävä kirjallisesti siten kuin Geneven asiakirjassa määrätään.

Hakemuksessa tulee nimetä ne valtiot tai valtioidenväliset järjestöt, joiden alueelle suojaa haetaan. Hakemusta tehtäessä hakijan on suoritettava kansainväliselle toimistolle Geneven asiakirjassa määrättyt maksut.

44 d §

Mallioikeuden kansainvälisellä rekisteröinnillä, joka koskee Suomea, on kansainvälisen toimiston antamasta rekisteröintipäivästä lukien sama vaikutus kuin tämän lain mukaisella kansallisella hakemuksella. Kansainväliseen rekis-

teröintiin sovelletaan soveltuvin osin tämän lain säännöksiä ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

Kansainvälinen rekisteröinti voidaan uudistaa kansainväliseen toimistoon toimitettavalla hakemuksella.

44 e §

Kun rekisteriviranomainen saa kansainväliseltä toimistolta ilmoituksen Suomea koskevista kansainvälisestä rekisteröinnistä, rekisteriviranomainen tutkii, onko rekisteröinnille estettä.

Jos rekisteriviranomainen toteaa, ettei kansainvälinen rekisteröinti täytä tämän lain mukaisia rekisteröintiedellytyksiä, se ilmoittaa perustellussa kieltäytymisilmoituksessaan kansainväliselle toimistolle, ettei kansainvälinen rekisteröinti ole voimassa Suomessa. Kieltäytymisilmoitus on toimitettava kansainväliselle toimistolle kahdentoista kuukauden kuluessa kansainvälisen rekisteröinnin julkaisemispäivästä.

Kansainvälisen rekisteröinnin haltijalla on kieltäytymisilmoituksen jälkeen mahdollisuus toimittaa rekisteriviranomaisen asettamassa määräajassa huomautuksensa tai luopua kansainvälisestä rekisteröinnistä Suomen osalta. Jos rekisteröinnin haltijan kieltäytymisilmoituksen johdosta antamassa lausumassa ei ole esitetty sellaisia seikkoja, joiden perusteella malli täyttäisi tämän lain mukaiset rekisteröintiedellytykset, rekisteriviranomainen tekee päätöksen, ettei kansainvälinen rekisteröinti ole voimassa Suomessa tai se on voimassa ainoastaan osittain. Lainvoimaisesta rekisteröinnin kokonaan tai osittain kieltävästä päätöksestä on kuulutettava Mallioikeuslehdessä.

44 f §

Jos kansainvälistä rekisteröintiä vastaan on 18 a §:n mukaisessa määräajassa tehty väite, rekisteriviranomainen lähettää siitä kansainväliselle toimistolle ilmoituksen perusteluineen 44 e §:n 2 momentissa tarkoitettussa määräajassa.

Rekisteröinnin haltijalle on varattava mahdollisuus antaa määräajassa lausuma väitteen joh-

dosta, minkä jälkeen rekisteriviranomainen tutkii väitteen. Jos rekisteriviranomainen katsoo, ettei rekisteröinti täytä tämän lain mukaisia rekisteröinnin edellytyksiä, se tekee päätöksen, ettei kansainvälinen rekisteröinti ole voimassa Suomessa tai se on voimassa vain osittain. Rekisteriviranomaisen on hylättävä väite, jos kansainväliselle rekisteröinnille ei ole Suomessa estettä.

Jos rekisteriviranomainen tehdyn väitteen nojalla päättää, ettei kansainvälinen rekisteröinti ole voimassa Suomessa tai se on voimassa ainoastaan osittain, se tekee siitä merkinnän pitämänsä luetteloon. Lainvoimaisesta rekisteröinnin kokonaan tai osittain kieltävästä päätöksestä on kuulutettava Mallioikeuslehdessä.

44 g §

Rekisteriviranomaisen on ilmoitettava kansainväliselle toimistolle Suomea koskevissa kansainvälisissä rekisteröinneissä tapahtuvista muutoksista.

Jos malli poistetaan kokonaan tai osittain kansainvälisestä rekisteristä, rekisteriviranomainen poistaa sen tarvittaessa pitämästään luettelosta. Kansainvälisen rekisteröinnin voimassaoloa Suomessa koskevista muutoksista on kuulutettava Mallioikeuslehdessä.

44 h §

Jos kansainvälisen rekisteröinnin haltija, jolla ei ole kotipaikkaa Suomessa, haluaa antaa lausumansa rekisteriviranomaiselle, hänen tulee käyttää Euroopan talousalueella asuvaa asiamiestä.

45 §

Mallioikeuden haltijalla, jolla ei ole kotipaikkaa Suomessa, tulee olla Euroopan talousalueella asuva asiamies, jolla on oikeus hänen puolestaan ottaa vastaan haasteen tiedoksiantoja, kutsuja ja muita asiakirjoja mallioikeutta koskevissa asioissa, lukuun ottamatta rikosasioita koskevaa haastetta ja määräystä, jolla asianosainen on velvoitettu henkilökohtaisesti saapumaan oikeuteen. Asiamies on ilmoitettava mallirekisteriin merkittäväksi.

47 §

Mallin rekisteröintihakemuksen, rekisteröinnin uudistamisen, mallin muuttamisen, yhteisömallihakemuksen tai kansainvälisen rekisteröintihakemuksen jättämisen yhteydessä on suoritettava hakemusmaksu, uudistamismaksu, mallin muuttamismaksu, yhteisömallihakemuksen toimittamismaksu ja kansainvälistä rekisteröintiä koskevan hakemuksen toimittamismaksu sekä asian laadun mukaan seuraavat lisämaksut: luokkamaksu jokaiselta tavaraluokalta ensimmäisen jälkeen, yhteisrekisteröintimaksu jokaiselta mallilta ensimmäisen jälkeen, säilytysmaksu mallikappaleen säilytyksestä ja kuulutusmaksu jokaiselta kuvalta ensimmäisen kuvan jälkeen sekä eri maksu mallirekisteriin muista seikoista tehtävistä merkinnöistä. Uudistamismaksu, joka suoritetaan kulumassa olevan rekisteröintikauden jälkeen, on suoritettava korotettuna.

— — — — —

48 §

Tarkemmat säännökset rekisteröintihakemuksesta, hakemuksen jakamisesta, rekisteröintihakemuksen käsittelystä, rekisteröinnin kuuluttamisesta, mallirekisteristä sekä rekisteriviranomaisen tehtävistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Rekisteriviranomainen voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä rekisteröintihakemuksesta ja sen käsittelystä, rekisteröityä mallia koskevista asioista, mallirekisteristä sekä mallioikeusasioissa tehtävistä kuulutuksista sekä muista niihin verrattavista teknisistä seikoista.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleviin mallin rekisteröintihakemuksiin sovelletaan tämän lain säännöksiä. Kuitenkin sellaiset rekisteröintihakemukset, joista rekisteriviranomainen on 18 §:n mukaisesti jo kuuluttanut, käsitellään ja ratkaistaan tämän lain voimaantullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 13 päivänä lokakuuta 2010
